

Toruńskimi śladami Mikołaja Kopernika powiedzie środowa (27.11.) wyprawa z cyklu "60+ z PTTK".

Organizatorem wycieczki jest Oddział Miejski Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego im. Mariana Sydowa w Toruniu. Spotkanie uczestników o godz. 10.00 przy Polomarkecie, obok skrzyżowania ulic Bażyńskich i Warneńczyka. Dojazd środkami MZK: tramwajami nr 2, 4, 7 oraz autobusami nr 12, 14, 28. Wsiadamy na przystanku „Sąd Rejonowy”.

Tematem wycieczki będzie „Toruń Kopernika”. Na trasie około 5-kilometrowego spaceru znajdą się m.in. pomnik astronoma i katedra śś. Janów. Wycieczkę poprowadzi przewodnik turystyki pieszej PTTK Teresa Karasiewicz. Zakończenie wycieczki w samym sercu miasta.

- W kaplicy „kopernikańskiej” katedry śś. Janów są wyeksponowane dwie znaczące pamiątki dotyczące Mikołaja Kopernika - informuje Henryk Miłoszewski, prezes OM PTTK w Toruniu. - Pierwsza to skromna tablica pamiątkowa ku czci Kopernika, ufundowana około 1580 roku przez lekarza Melchiora Pyrnesius'a. Druga to

marmurowe popiersie Kopernika z 1766 roku, dzieło rzeźbiarza Wojciecha Rogowskiego z Krakowa, ufundowane przez Józefa Aleksandra Jabłonowskiego i подарowane miastu Toruniowi. Niestety dzieło nie zachwyliło toruńskich rajców, więc pierwotnie zostało „zesłane” na zapomnienie przez kilkadziesiąt lat do podziemi ratuszowych.

Z kolei projekty **upamiętnienia astronoma w formie pomnika** były znane już w XVIII wieku, jednak zdały się urzeczywistnić dopiero od 1809 roku, kiedy Toruń stał się na krótko siedzibą Rady Stanu, rządu Księstwa Warszawskiego. Głównym projektodawcą pomysłu był Stanisław Staszic i Rada przyjęła jego projekt 11 maja 1809 roku. Kamień węgielny wmurowano 20 września 1809 roku. Z miejsca, gdzie miał stanąć pomnik Kopernika, usunięto ostatni pręgierz i przygotowano murowaną skrytkę, w której uroczystie złożono skrynkę z "flaszką cylindryczną ze szkła białego", a w niej, obok medalu pamiątkowego warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, znalazło się także pięć mosiężnych tabliczek z tekstem uchwały Rady Stanu z 11 maja 1809 roku. Tabliczki te i inne wmurowane przedmioty zostały wydobyte przy okazji układania nowego wodociągu w 1827 roku.

Dalsze wydarzenia w kraju oraz ponowne przywrócenie Torunia Prusom spowodowały zaniechanie realizacji pomysłu budowy pomnika. Zgromadzone niewielkie środki przeznaczono na budowę pomnika w Warszawie, który odsłonięto w 1830 roku. 19 lutego 1839 roku zebrało się 12 zacnych obywateli Torunia (burmistrz, 2 profesorów gimnazjum, kilku kupców i fabrykant - Gustaw Weese, właściciel wytwórni pierników), którzy założyli Denkmalverein - towarzystwo budowy pomnika. Protektorat honorowy nad realizacją pomnika objął następca tronu, późniejszy król Prus Fryderyk Wilhelm IV. Ogłoszono **zbiórkę pieniędzy na pomnik** w Prusach i poza ich granicami. Dzieło zamierzano ukończyć w 1843 roku, w którym przypadała 400 rocznica śmierci Kopernika. Jednak zebrano zbyt małą ilość pieniędzy i kontynuowano dalej ich zbiórkę. Równocześnie u berlińskich rzeźbiarzy (Christiana) Friedricha Abrahama Tiecka i Johanna Heinricha Stracka zamówiono projekt pomnika. Po sporządzeniu modelu gipsowego został on odlany w brązie w gipserni Fischera w Berlinie. W dniach **24-25 października 1853 roku** odbyły się uroczystości związane z odsłonięciem pomnika Kopernika. Koszty wystawienia pomnika wyniosły 10.500 talarów, z czego m.in. sumę 3.500 talarów przekazał król Prus, 2.700 zebrano w państwie pruskim, 83 w Królestwie Polskim, 2.000 w Rosji (dużą część przekazał car Mikołaj), 150 w Holandii, 53 w Szkocji oraz 50 w Ameryce Południowej. Nikły udział w kosztach budowy pomnika miał Toruń i jego obywatele,

którzy zbierali 392 talary.

Inskrypcja na pomniku "*Nicolaus Copernicus Thorunensis, Terrae Motor Solis Caelique Stator*" ("Mikołaj Kopernik, toruńczyk, ruszył Ziemię, wstrzymał słońce i niebiosy") jest autorstwa dra Karla (Rudolfa) Brohma. 19 stycznia 1972 roku dwóch amerykańskich astronautów - David Scott i Alfred Worden z księżycowej misji Apollo 15 - złożyło wiązanek kwiatów pod pomnikiem astronoma.

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)